

1. Õppekava nimetus:

B-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamine

2. Õppekavarühm ja õppekava koostamise alus

ÕPPEKAVARÜHM: transporditeenused

ÕPPEKAVA KOOSTAMISE ALUS: Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad” (redaktsiooni jõustumise kuupäev: 23.07.2016) pt 2, jagu 1 ja 2, pt 3 § 23 ja § 29, pt 4 , jagu 1, pt 6 § 48 ja § 50 lg 1-3.

Lisa 5, „B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava.”

Määrus kehtestatud Liiklusseaduse § 100 lõike 6 alusel.

3. Eesmärk ja õpiväljundid

EESMÄRK: Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks ning juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.

ÕPIVÄLJUNDID: Pärast koolitust õpilane:

*järgib liiklusreegleid;

*jälgib liiklust;

*teeb liikluses optimaalseid otsuseid;

*valitseb mootorsõidukit;

*näeb ja ennetab ohte liikluses;

*tegutseb riske vältides.

4. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused

SIHTGRUPP: Eestis alaliselt elavad kodanikud, kes soovivad taotleda B- kategooria mootorsõiduki juhtimise õigust.

ÕPPE ALUSTAMISE TINGIMUSED: õpingute alustamiseks peab õpilane

*elama Liiklusseaduse § 100 lõike 2 mõistes alaliselt Eestis;

*olema vähemalt 15,5 aastane;

*omama kehtivat mootorsõidukijuhi tervisetõendit.

5. Õppe maht, õppe ülesehitus ja õppekeskkond

ÕPPE MAHT (akad. tundi) JA ÜLESEHITUS: algastme teoriakursuse maht on 30 tundi, õppesõitude maht 23 tundi. Lõppastme koolituse maht on 4 teooriatundi, millest libedasõidu riskivältimise teooriaõppe 1 tund läbitakse praktikumina õppekohas. Lõppastme õppesõidu maht on 2 tundi. Algastme läbimise minimaalne aeg on 6 nädalat, lõppastme koolitusel vähemalt 1 päev.

Õppematerjal on jaotatud kolme moodulisse. B-kategooria mootorsõidukijuhi koolitus koosneb teorialoengutest ja õppesõitudest. Liiklusteooriaõppe läbiviimiseks kasutatakse auditoorset või elektroonilist õppevormi. Iga mooduli lõpus teostatakse vahekontroll. Teooriaõppe lõpus toimub teadmiste kontroll, mis hõlmab kogu kursuse vältel läbitud õppematerjali. Õppesõidul märgitakse õpingukaardile iga sõidutunni lõpus, kas õpilane omandas antud teemal sõiduki juhtimiseks vajalikud oskused. Algastmes piisava sõidukogemuse omandamisel (Õpingukaardil mäрге „lubatud teeliiklusesse“) on õpilasel võimalik seadusega kehtestatud korras teha lisaõite juhendajaga. LISAÕITE JUHENDAJAGA EI ARVESTATA KOOLI ÕPPEKAVAS ETENÄHTUD SÕIDUTUNDIDE LÄBIMISENA. Juhil esmaõppe algastme koolituskursuse käigus peab õpilane läbima „Liiklusseaduse“ § 100 lõike 8 kohase 16 tunnise esmaabikoolituse.

ÕPPEKESKKOND: auditoorne liiklusteooriaõppe viiakse läbi Raplas, Tallinna mnt. 17a asuvas 25 kohalises õppeklassis, mis on varustatud vajalike õppevahenditega või elektroonilise õppevormi puhul Teooria.ee õppekeskkonnas. Algastme õppesõidud toimuvad koolitaja või teenust osutavate sõiduõpetajate sõidukiga. Lõppastme õppesõidud toimuvad koolitaja sõidukiga või õpilase soovil ja koolitaja nõusolekul õpilase kasutuses oleva autoga. Esmaabikoolituse viib lepingu alusel läbi Luhthe OÜ.

6. Õppe sisu ja õppemeetodid

Teooria- ja sõiduõppe toimub vastavalt tabelile „Algastme õppeainete mahud teemade lõikes“ (lisa 1)

Sõltuvalt õppe korraldusest, õpetamise meetodikast ja muudest tingimustest võib vajadusel muuta teemade käsitlemise järjestust. Esmaõppe algastme ainekaardid (lisa 2)

Auditoorsel loengul kasutatakse õppematerjali esitluseks Power Pointi, vestlust, videoklippe, arutlust ja analüüsi. E-õppe korral läbib õpilane materjali Teooria.ee õppekeskkonnas ja moodulite vahel toimub 6 auditoorsel aktiivõppetundi. Kontrollitakse õpilase teadmisi käsitletud teemadel. Sõiduõppel õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada erinevates liiklussituatsioonides juhi õiget käitumist ja esitada suunavaid küsimusi. Õpiväljundi saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt teema käsitlemisel, õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab antud aines õpitu rakendamist. Tunni lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamise kohta.

7. Iseseisev töö

Algastme õppes tuleb õpilasel iseseisvalt täiendavalt läbi töötada liiklusseadus, lahendada liiklusteste. Õpitu kinnistamiseks ja materjali kordamiseks võib õpetaja kavandada iseseisva töö, millele annab hinnangu õppeprotsessi käigus. E-õppevormi puhul lahendab õpilane liiklusteste Teooria.ee õppekeskkonnas.

8. Õppematerjalid

Auditoorses õppevormis on kasutusel liiklusülesanded, liiklusseadus, temaatiline kogumik liikluskindlustusest, liiklusõpik, liiklusmärkide maketid, erinevate ristmike ja liiklussituatsioonide joonised, reguleerija ja fooride maketid, videomaterjalid. E- õppes täiendav õppematerjal puudub.

9. Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused

Hinnates õpilaste õpiväljundeid, lähtutakse MKM määrusest nr 58 "Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded". Õpilase teadmisi hinnates on oluline, et õpetaja ja õpilase hinnangud langeksid kokku. Vahekontroll, milles on 60 küsimust, loetakse edukalt sooritatuks, kui testi õigete vastuste protsent on vähemalt 90%. Teooriaõppe lõpus tehtav teadmiste kontroll loetakse edukalt sooritatuks, kui õigesti on vastatud vähemalt 90%. E-õppes teooriaõpingud läbinud õpilased sooritavad ka teadmiste kontrolli auditoorselt. Märge teeliiklusesse lubamise kohta tehakse õpingukaardile pärast põhiliste sõiduki valitsemise võtete omandamist. Viimases õppesõidus viiakse läbi tund teemal sõiduki iseseisev juhtimine planeeritud teekonnal. Õpingud autokoolis loetakse lõppenuks kui õpilane on läbinud esmaabikoolituse 16 tundi, sooritanud teooriaõppearvestuse ning läbinud kõik kohustuslikud teemad õppesõidus. Läbitud peab olema vähemalt 23 kohustuslikku sõidutundi sh. algastme libedasõidu harjutused ning pimedal ajal sõiduki juhtimine.

Lõppastme teooriaõpe loetakse sooritatuks kui õpilane on omandanud säästliku, keskkonnasõbraliku, teisi liiklejaid arvestava sõidustiili- ja libedates teeludes käitumise põhitõed. Pärast libedasõitu oskab sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt ning oskab äkkpidurdada ja teab, kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid.

10. Koolituse läbimisel väljastatav dokument

Õpiväljundid omandanud ning hindamise läbinud õpilasele väljastatakse B-kategooria mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistus, mille alusel saab ennast registreerida Maanteeameti teenindusbüroos või e-teeninduse kaudu riiklikule teooria- ja sõidueksamile.

11. Koolitaja kvalifikatsioon

Õpetajate kvalifikatsioon vastab Liiklusseaduse § 118 lõike 7 alusel kehtestatud Majandus- ja taristuministri määrusele Mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooni nõuded, õpetajakoolituse ja õpetaja täienduskoolituse korralduse nõuded ning mootorsõidukijuhi õpetamise õigust tõendava tunnistuse taotlemise, väljastamise ja kehtetuks tunnistamise kord. Vastu võetud 05.10.2015 nr 125

Koolitaja peab omama Maanteeameti poolt välja antud kehtivat mootorsõidukijuhi õpetaja tunnistust.

LISA 1. ALGASTME ÕPPEAINETE MAHUD TEEMADE LÕIKES

Esmasõppe algaste			
Teooriaõpe		Sõiduõpe	
Moodul 1	Õppe-tunde	Moodul 1	Sõidu-tunde
T1.1 Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	0,5	S1.1 Juhi tööasend ja turvavarustus	1
T1.2 Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	0,5	S1.2 Sõiduki käsitlemine	1
T1.3 Liiklus kui süsteem	2		
T1.4 Ohutu liiklemise põhimõtted	2		
T1.5 Teiste liiklejatega arvestamine	2		
T1.6 Sõiduki turvalisus	1		
T1.7 Inimene sõidukijuhina	2		
Esimene moodul kokku	10		
VK1 Vahekontroll	0,5		
Moodul 2		Moodul 2	
T2.1 Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	2	S2.1 Sõiduki juhtimine vähese liiklusega	2
T2.2 Sõidujärjekord sõites	2	S2.2 Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	12
T2.3 Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	2	S2.3 Sõit indiviidualprogrammi järgi 1 ja 2 mooduli raames	
T2.4 Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine	3		
T2.5 Käitumine liiklusõnnetuse korral	1		
PT Pimedal ajal sõiduki juhtimine	1		
Teine moodul kokku	11		
VK2 Vahekontroll	0,5		
Moodul 3		Moodul 3	
T3.1 Mõõdasõit, möödumine ja ümberpõige	2	S3.1 Mõõdasõit, möödumine ja ümberpõige	2
T3.2 Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	1	PS Pimedal ajal sõiduki juhtimine	1
T3.3 Keskkonda säästev sõiduki kasutamine	1	S3.2 Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	2
T3.4 Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1	S3.3 Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1
T3.5 Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	2	S3.4 Sõit indiviidualprogrammi järgi 1, 2 ja 3 mooduli raames	
		S3.5 Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	1
Kolmas moodul kokku	7	Kolmas moodul kokku	7
TA Teooriaõppe arvestus	1		
Kokku esmasõppe algastmes	30	Kokku esmasõppe algastmes	23

Liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis			
Esmase juhiloa saamine			
Lõppastme koolitus			
Teoriaõpe		Sõiduõpe	
LT1 Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes	3	LS1 Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviiisi süvendamine	1
LT2 Libedasõidu riskivältimise praktikum	1	LS2 Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine	1
Kokku lõppastme koolituses	4	Kokku lõppastme koolituses	2

LISA 2. ESMAÕPPE ALGASTE AINEKAARDID

1.1. Teooriaõpe

T 1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole.
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja koolitaja õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Koolitusele seatakse ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Luua eeldused eesmärkide ühtlustamiseks ja saavutamiseks, kus juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">• teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;• teab õppetöö korraldust;• teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;• on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid.
Iseseisva töö sisu	Tutvumine liikluseadusega
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 1.2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Õpilasel aidatakse koostada individuaalset õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplan.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">• on valmis vastutama oma õppimise eest;• on koostanud individuaalse õppeplaani;• teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Iseseisva töö sisu	Individuaalse õppeplaani koostamine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 1.3	Liiklus kui süsteem
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 1.4	Ohutu liiklemise põhimõtted
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid ükshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse teadmised ohutust piki- ja külgsuhtest ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamise seotud reeglid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuhte hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; • teab piki- ja külgsuhte ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamise seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.

Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 1.5	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast sõidukist jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni, kui teine pool teab, mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega;

	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 1.6	Sõiduki turvalisus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine". Turvahalli külastus võib toimuda esmaõppe algaste jooksul.
Aine lühikirjeldus	Autotööstus areneb väga kiiresti. Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada. Kõige parem on turvavarustuse õige kasutamise vajadust selgitada külastades turvahalli.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab sõiduki kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; • teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid; • teab nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehno seisundile; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; • teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 1.7	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivsed mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; • teab, kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; • on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; • on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada temakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 2.1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.

Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas sõitu ohutult alustada; • teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; • teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; • teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 2.2	Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnevate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ristmike ja teega külgnevate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; • omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 2.3	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem viga saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnoos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; • teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; • omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 2.4	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; • teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; • on rohkem motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima; • teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 2.5	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 11 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole.
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.

Aine üldeesmärgid	Luu eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; • teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõidu vajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; • teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata; • teab kuidas käituda möödasõidetava rollis; • on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 3.2	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms.

Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; • teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 3.3	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Sõiduki kasutamisega kaasneb kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, sõiduki korralise hooldamisega, eelsoojendi kasutamisega, sõiduki valikuga ostes jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused sõiduki säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõidukit kasutades keskkonda säästa. Luua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on sõidukit keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas sõiduki kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; • oskab leida sõiduki kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; • teab, kuidas jälgida kütuse kulu; • on rohkem motiveeritud sõidukit kasutades keskkonda säästma; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.

Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud
-----------------------	------------------------

T 3.4	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult sõidukit juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et sõidukile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes sõidukile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedkonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmise seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.
Iseseisva töö sisu	Liikluseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada temakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

T 3.5	Peatamisteedkonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe algastme libedasõidu koolitusse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.

Aine lühikirjeldus	Juht peab olema võimeline valima oludele vastava sõidukiiruse ja teadma, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida. Samuti peab ta teadma, kui kiiresti on võimalik sõiduk peatada. Peatamisteedkonna pikkus sõltub sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teeoludest jms. Selgitatakse pidurdusteedkonna sõltuvust teekatte iseärasustest ja sõidukiirusest ning et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt peatamisteedkonna pikkust.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vajalike teadmiste kujunemiseks oludele vastava sõidukiiruse, ohutu piki- ja külgsuuna valikuks. Juht peab mõistma tee- ja ilmastikuolude mõju rehvi haardumisele teepinnaga. Luua eeldused mõistmaks, et sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; kui ruumi on vähe, tuleb vähendada sõidukiirust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; • mõistab erinevate tee- ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna.
Iseseisva töö sisu	Liiklusseadusega tutvumine läbitud teema ulatuses ja õpitu kordamine. Lahendada teemakohaseid liiklusteste.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt määratud

1.2. Sõiduõpe

S 1.1	Juhi töösad ja turvavarustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 16 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus moodulite 1 ja 2 raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, näiteks muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul, turvahallis ja/ või selleks kohandatud simulaatoril. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi töösadade reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida sõiduki vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal sõiduki kasutamine on ohtlik.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjalt .

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, kasutades näiteks sõiduki käsiraamatut; • oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; • oskab ise kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; • oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; • teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte; • on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjalt.
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks.

Rapla
autokool

S 1.2	Sõiduki käsitlemine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 16 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus moodulite 1 ja 2 raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. mooduli õppeaine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdamist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetamist, pidurdamist jms. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustamiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemisoskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, sõidukit sujuvalt ja äkkpidurdamisega peatada ning sõidurada vahetada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; • teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks.

S 2.1	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 16 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus moodulite 1 ja 2 raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. mooduli õppeained

Aine lühikirjeldus	Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövre sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõiduki ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; • omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; • oskab peatuda ja parkida teel; • teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks.

S 2.2	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 16 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus moodulite 1 ja 2 raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 12 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. moodul õppeained ja 2. mooduli õppeaine "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".

Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks 3. moodulis. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt Eestimaa regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrivrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis; • omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; • teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • kohanema liikluses toimuvate muutustega; • on võimeline hindama võimaliku liiklusohutliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; • on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks.

S 2.3	Sõit indiviidaalprogrammi järgil ja 2 mooduli raames
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 16 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus moodulite 1 ja 2 raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe indiviidaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Puudub
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. moodul.
Aine lühikirjeldus	1 ja 2 mooduli raames läbitud teemadel.

Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • Valmis 3 mooduli õppimise alustamiseks
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks.

S 3.1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Aine raames väljaspool asulat läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms. Aine raames viiakse läbi sõidutund teelõigul, kus möödasõidu, möödumise ja ümberpõike õpetamisega teisi liiklejaid oluliselt ei häirita. Tavaliikluses on õppesõidukiga keeruline leida võimalust möödasõidu õpetamiseks – pole sõidukeid, kellest mööda sõita. Seepärast viiakse sõidutund läbi 2-3 õppesõidukiga. Jäädes sõitma 10-20 km/h väiksema sõidukiirusega kui on suurim lubatud sõidukiirus ja/või oludele vastav sõidukiirus konkreetsel teelõigul, saab kordamööda pakkuda üksteisele võimalust mööda sõita. Kui koolil on ainult üks õppesõiduk, siis teiseks sõidukiks võib olla ka mõni muu, õppesõidukiks mitte kohandatud harjutuse läbiviimist abistav sõiduk, kuid oma sõidutunni juhib iga õpilane õppesõidukiga. Sõidutunni käigus juhib iga õpilane sõidukit vähemalt ühe sõidutunni. Sellel ajal, kui üks õpilastest sõidab, jälgivad teised tema sõitu. Reflekteeritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks võrreldes teistega, mis läks hästi, mida võiks teha teist moodi, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms. Sõidutundi juhib õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn arengutreeningu meetodit. Sõiduõpe on võimalik läbida selleks kohandatud simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimise ja väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; • mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; • oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna võõndi kaudu; • oskab käituda möödasõidetava rollis; • oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat; • omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks.

S 3.2	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi.
Aine lühikirjeldus	Autojuhi peamised võimalused sõites keskkonda säästa on - teha tähelepanekuid piisavalt kaugelt, hoida piisavat piki- ja külgvahet , planeerida sõitu eesmärgiga võimaluse korral mitte seisma jääda, kasutada antud olukorras võimalikult kõrget käiku, kiirendada reipalt. Rõhutatakse, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis. Sõidu ajal mõõdetakse keskmist ja hetkelist kütuse kulu.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused keskkonda säästva sõiduviisi kujunemiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Toetada plaani koostamist tegevuste kohta, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist; • on rohkem motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt; • omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Ei ole

S 3.3	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõik sõiduõppe 1. ja 2. mooduli sõidutunnid. Sõiduõpe viiakse läbi pärast teemat T 3.5 „Peatamisteedkonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine“ läbimist.
Aine lühikirjeldus	Oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsõidu valikuks peab õpilane teadma, kui kiiresti on ta võimeline sõidukit peatama. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist (erinevatel sõidukiirustel) erinevates teeloludes ning kurvis sõitmist. Harjutused viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul või muuks liikluseks suletud alal, mis vastab libedasõidu õppeväljakule kehtestatud nõuetele.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Lua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsõiduga. Lua eeldused iseseisvaks toimetulekuks libedates teeloludes.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab sooritada äkkpidurduse; • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgsõiduga.
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks.

S 3.4	Sõit individuaalprogrammi järgi 1, 2 ja 3 mooduli raames
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 7 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Puudub
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. moodul.

Aine lühikirjeldus	1, 2 ja 3 mooduli raames läbitud teemadel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused iseseisvaks liikluses osalemiseks ja vajalike sõidu oskuste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on võimeline iseseisvalt liikluses osalema.
Iseseisva töö sisu	Vajadusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks.

S 3.5	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 7 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti. Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi. Soovitav kasutada selle teema läbimisel rühmaõpet. Iga õpilane peab sõidukit juhtima vähemalt ühe sõidutunni.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima. • sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine;
Iseseisva töö sisu	Planeerida teekond, kasutades GPS'i ja/või kaarti.

2. JUHI ESMAÕPPE PIMEDA AJA KOOLITUSE AINEKAARDID

12.2.1. Teoriaõpe

PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe pimeda ajal sõiduki juhtimise koolitusse ja läbitakse teooriaõppe teises moodulis.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Pimeda ajal sõites tuleb osata valida sõidukiirus, mis võimaldab sõiduki peatada nähtavuse piires. Omandatakse tulede kasutamise seotud reeglid. Näidatakse nähtavust erinevate tuledega vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites; millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed teistele liiklejatele nähtavaks. Teooriaõppe ja praktikum viiakse läbi muuks liikluseks suletud valgustamata alal või õppesõiduväljakul. Õpet võib lisaks teha ka klassis. Õpet on võimalik läbida nõuetele vastaval simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused tulede õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimeda ajal sõitmisega seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; • mõistab, et pimeda ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega; • saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest, ohtudest.
Iseseisva töö sisu	Ei ole
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

13.2.2. Sõiduõpe

PS	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava sõiduõppe pimeda ajal sõiduki juhtimise koolitusse ja läbitakse sõiduõppe kolmandas moodulis.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutund.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 2. mooduli õppeained.

Aine lühikirjeldus	Harjutatakse teooriaõppes (praktikumis) ” Pimeda ajal sõiduki juhtimine ” õpitut tavalikliklusega teel – tulede õiget kasutamist möödasõidul ja vastastikusel kohtumisel ning peatumisel, oludele vastava sõidukiiruse valikut, tähelepanu suunamist jms. Sõiduõpe on võimalik läbida ka nõuetele vastaval simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused pimeda ajal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit pimeda ajal oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgahega ning kasutada õigesti tulesid.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha; • mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; • teab pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte; • oskab oma käitumisega vähendada pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud riske; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimeda ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Ettevalmistus sõidutunniks - konspekti lugemine

3. LÕPPASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

14.3.1. Teooriaõpe

LT 1	Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teoludes.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi.
Aine maht	Vähemalt 3 tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolituse õppeained ja algastme pimeda aja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Aine lühikirjeldus	Aine raames arutletakse kuidas liiklusõnnetuse peamistest põhjustest tingitud õnnetusi ära hoida. Liiklusõnnetuste peamisteks põhjusteks, mis on otseseks ohuks liiklusohutusele, on lubatud sõidukiiruse ületamine, joobes juhtimine, riskeeriv sõidustiil, turvavarustuse mittekasutamine ja agressiivsus liikluses. Lisaks avaldavad mõju juhile ja on liiklusõnnetuste põhjusteks juhi isiksuseomadused, elustiil, motivatsioon ja seadusekuulekus. Samuti on olulisteks teguriteks eakohane riskikäitumine ja vähene juhtimiskogemus (alla 24 a juhid).

Aine üldeesmärgid	Luu õpikeskkond, kus kujuneb või süveneb arusaam säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi eelistest. Luuakse eeldused enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest riskidest teadlikuks saamisele ja oskuste kujunemisele nendega oma käitumises arvestada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ohte suurendavaid tegureid liikluses; • mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; • teab, millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; • tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on rohkem motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Ei ole
Kohustuslik kirjandus	Ei ole

LT 2	Libedasõidu riskivältimise praktikum
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi.
Aine maht	Vähemalt 1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algastme koolitus ja algastme pimedaja koolitus ning väljastatud esmane juhiluba.
Aine lühikirjeldus	Et juht oleks võimeline valima oludele vastava sõidukiiruse ja teaks kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab teadma millised on juhi võimalused äkkolukorras käituda (sõiduk seisma jätta, takistusest ümber põigata, juhitud taastada). Praktikum käigus näitlikustatakse, et juhi võimalused äkkolukorras tegutseda sõltuvad sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teoludest jms. Praktikum viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul või selleks kohandatud simulaatoril ja võimalusel selleks kohandatud turvahallis, mis on sisustatud erinevate liiklusolukordi simuleerivate vahenditega. Praktikum viiakse läbi soovitatavalt rühmaõppena. Rühma maksimumsuurus on 12 õpilast. Praktikumi käigus analüüsitakse peatamisteedkonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatteiseärasustest jms ning mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul. Lisaks analüüsitakse kui suurt piki- ja külgvahet tuleb hoida ohutuse tagamiseks.

Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaamise kujunemiseks, et lihtsam juhtida ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt kui võtta midagi ette äkkolukorras ohutuse taastamiseks, sest juhi võimalused tegutseda äkkolukorras on vähesed. Näidata, et blokeeritud rattaga sõiduk ei ole juhitav ning peatamistekonna pikkus sõltub sõidukiirusest ja teekatete iseärasustest. Lisaks näidatakse, et sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi, sest kui ruumi on vähe, siis tuleb vähendada kiirust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; • mõistab, et libedal teel on pidurdustekond palju pikem kui kuival asfaldil; • mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdustekonna pikkus erinev; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.
Iseseisva töö sisu	Ei ole

15.3.2. Sõiduõpe

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud lõppastme koolituse teooriaõppe õppeaine „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teeoludes“ teema „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine“ või teema „Käitumine libedates teeoludes“.
Aine lühikirjeldus	Õpilane ja õpetaja otsivad koostöös võimalusi süvendada keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi. Aine koosneb sõidu hindamise, tagasiside ning keskkonda säästva, riskevältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamise etapist. Sõiduõppes mõõdetakse keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust. Kui õpilasel on võimalus ja soov, siis sõidutund viiakse läbi õpilase sõidukiga ja oma vastutusel. Kui õpilase sõidukil ei ole seadmeid, mille abil mõõta keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust, viiakse sõidutund läbi autokooli õppesõidukiga.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistlikku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; • on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Ei ole

LS 2	Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 2 sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud lõppastme koolituse teooriaõpe „Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teoludes“ ja libedasõidu riskivältimise praktikum.
Aine lühikirjeldus	<p>Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale lõppastme koolituse teooriaõppe „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ läbimist.</p> <p>Sõidutunnis analüüsitakse peatamisteedkonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatte iseärasustest jms. Ühtlasi asjaolusid, mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul ning kui suurt piki- ja külgvahet tuleb hoida.</p> <p>Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist, kurvis sõitmist ja seal pidurdamist ning takistusest ümberpõikamist pidurdamisega ja pidurdamiseta.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luaa eeldused oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks ning mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud. Lisaks luua eeldused motivatsiooni suurenemiseks juhtida sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; • oskab äkkpidurdamist; • teab ja oskab, kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; • oskab valida vastavalt tee olukorrale ja -trajektoorile erinevaid pidurdamistehnikaid ja mõistab sõiduki juhitavust pidurdusprotsessi vältel; • mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; • on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Ei ole

Rapla
autokool